

Adam Mackiewicz

Dobre Miasto, st. I, gm. loco, woj.
olsztyńskie, AZP 19-60

Informator Archeologiczny : badania 31, 286-287

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Odcinek a eksplorowano do głębokości 50 cm. Zarejestrowano w nim 3 warstwy kulturowe: współczesny humus, współczesny nasyp gliniasto-gruzowo-ziemny i nasyp gliniasto-gruzowy. W warstwach nie znaleziono materiału zabytkowego. Na głębokości 25-35 cm w południowo-zachodniej części odcinka wystąpiła macierzysta skała piaskowcowa.

W odcinkach b i c odsłonięto komorę przypieczową — przedsionek pieca hypocaustum, zbudowany w analogicznej technice jak komora grzewcza. Wewnętrzne wymiary obiektu wynosiły 310 x 230 cm. Jego północną ścianę stanowił mur obwodowy, wschodnią — ściana zachodnia izby wielkiej. Wysokość południowej ściany przedsionka wynosiła 110 cm do odsadzki, ściany zachodniej — 140 cm. W zachodniej ścianie „izby” znajdował się zamurowany pierwotny wlot do komory grzewczej, obudowany ceglami palcówkami, obecnie mocno pokruszonymi i zalanymi zaprawą wapienną podczas zamurówki. Wysokość łuku w strzałce wynosiła 70 cm. Wlot oparto na odsadzce w ścianie zachodniej, uchwyconej na głębokości 110 cm. Na tej głębokości, przy ścianie zachodniej w rejonie wlotu zarejestrowano fragmenty wylewki wapiennej. Na głębokości około 150 cm, tj. na poziomie posadowienia ścian przedsionka wystąpiła intensywnie czarna warstwa spalenizny, węgla drzewnych i popiołu z niewielką domieszką ziemi. Znaleziono w niej 1 fragment naczynia późnośredniowiecznego i fragment naczyń nowożytnych. Powyżej czarnej warstwy zalegał kompleks warstw nasypowych, zawierający nowożytny materiał zabytkowy. Poniżej czarnej warstwy występował rumosz i zwietrzelina skalna. Na głębokości 160-200 cm wzdłuż osi północ-południe pojawiła się macierzysta skała piaskowca.

W ciągu dwóch sezonów badawczych odsłonięto kamienny, dwukomorowy piec typu hypocaustum, usytuowany wzdłuż osi wschód-zachód, dostawiony do północnego muru obwodowego zamku, o całkowitej długości 7,9 m. Przy budowie pieca jako mur oddzielający obie komory wykorzystano zachodnią ścianę „izby wielkiej”. Przepuszczalną chronologię pieca można określić głównie na podstawie przesłanek architektonicznych. Piec jest młodszy od XIV-wiecznego muru obwodowego zamku i młodszy od zachodniej ściany „izby wielkiej”, która, sądząc po analogicznej do muru obwodowego technice budowy, prawdopodobnie również powstała w późnym średniowieczu. Być może jest z tą ścianą jednoczasowy. Cegły użyte do obudowy wlotu zostały określone przez nadzorujące prace architekta jako późnogotyckie lub renesansowe, wydaje się więc, że piec zbudowano bądź w końcowej fazie późnego średniowiecza, bądź w początkach epoki nowożytnej, bądź na przełomie obu okresów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Materiałach Archeologicznych”.

Badania nie będą kontynuowane.

DOBRE MIASTO, st. I, gm. loco, woj. olsztyńskie, AZP 19-60

- miasto nowożytne

Nadzór archeologiczny, przeprowadzony we wrześniu przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansował B. Guoburzas. Powierzchnia nadzorowanych prac wynosiła około 70 m².

Nadzory prowadzono po zewnętrznej stronie fortyfikacji miejskich, na terenie działki budowlanej o numerach geodezyjnych 102/5 i 213 przy ul. Jana Pawła II, na zapleczu dawnej posesji nr 18 w zachodniej pierzei nieistniejącej już ul. Wałowej. Wykonano tu wykop w kształcie nieregularnego wieloboku o wymiarach: 7,5 x 8 x 2,5 x 2,5 x 4 x 3 x 2,5 x 3,5 m, oznaczony numerem 5a.

Głównym celem prac było ewentualne uchwycenie i zadokumentowanie nawarstwień kulturowych sprzed 1945 r., a nawet uchwycenie poziomu późnośredniowiecznego. Ze względu na fakt, iż głębokość wykopów nie przekraczała 1,4 m, a teren został zasypany gruzem po 1945 r., nie udało się tu uchwycić regularnych nawarstwień. Wystąpiły natomiast grube pokłady zasypiskowe w postaci gruzu ceglanego przemieszanego z szarą piaszczystą ziemią, piaskami o różnej granulacji i barwie oraz zaprawą wapienną. Nie uchwyciono ewentualnej baszty w murach miejskich, która ze względu na ich odchylenie w kierunku północno-wschodnim mogła się już wcześniej, podczas prac ziemnych prowadzonych przy pomocy sprzętu mechanicznego bez nadzoru archeologicznego na terenie działki

budowlanej o numerze geodezyjnym 213. W obrębie wykopu praktycznie nie wystąpił materiał zabytkowy. Wyjątkiem był tutaj fragment współczesnego (pierwsza połowa XX w.) kafla gzymsowego, który pozyskano z warstwy gruzu ceglanoego.

Materiały przechowywane są w PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Dobryzycze, st. 19, gm. loco, woj. piotrkowskie - patrz: wczesne średniowiecze

DOBRZYŃ n. WISŁĄ, st. IV, gm. Dobrzyń, woj. włocławskie

- cmentarz nowożytny (XVIII-XIX w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z osuwaniem się cmentarza do Wisły, przeprowadzone w październiku przez dr. Andrzeja Florkowskiego (Instytut Antropologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Wojewodę Włocławskiego. Piąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 80 m².

Założono 4 wykopy. Odkryto i wydobyto 18 szkieletów dorosłych osobników (8 grobów męskich i 10 kobiecych), dobrze zachowanych, pochowanych w drewnianych trumnach. Większość pochówków to osobnicy w wieku 35-60 lat.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Antropologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i PSOZ we Włocławku.

Badania nie będą kontynuowane.

Elbląg- Stare Miasto, st. 32, gm. loco, woj. elbląskie - patrz: późne średniowiecze

Gąbinek, st. 1, gm. Lubanie, woj. włocławskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Gąbinek, st. 6, gm. Lubanie, woj. włocławskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

GDAŃSK, ul. Okopowa 7

- miejskie fortyfikacje z XV i XVII w.
- zabudowa miejska z XIX/XX w.

Ratownicze, przedinwestycyjne badania archeologiczne, przeprowadzone we wrześniu i październiku przez mgr Elżbietę Kołosowską (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez inwestora „Centromor” SA, Gdańsk. Przebadano powierzchnię 0,5 m x 200 m².

Zarejestrowano następujące warstwy:

1. kamienny fundament gotyckiego muru obronnego; XV w.
2. relikty ceglanoego obiektu z XV/XV w., związanego z fortyfikacją miasta
3. poziom użytkowy XVI w. zdeponowany po rozebraniu XV-wiecznych fortyfikacji
4. relikty fortyfikacji istniejących w XVII-XIX w.
 - a. pozostałości wału
 - b. fosa od strony ul. Okopowej
 - c. mur oporowy wału
5. warstwy rozbiórkowe XVII-wiecznych fortyfikacji
6. obiekt ceglany z początku XX wieku

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania zakończono.

Gdańsk, Stare Miasto - patrz: wczesne średniowiecze